

Strategie řízení třídy

Podpora vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

Karla Černá, Petr Juráček, Petra Turečková

Diagnostika žáků

Vede k individuálnímu přístupu, diferenciaci učebních úloh a hodnocení.

"Pro veškerou diagnostiku je přitom zcela zásadní, jak informace získané jejím prostřednictvím dále využijeme.

Diagnostika má smysl pouze tehdy, pokud nám ukáže, jak máme se žákem dále pracovat, umožní nám odpovědět na otázku, co žák potřebuje, jaká podpůrná opatření je žádoucí aplikovat, co lze doporučit rodičům i žákovi samotnému.

Pouhé výsledky diagnostiky bez další práce se žákem jsou bezvýznamnou formalitou."

katalogpo.upol.cz



Podpora všech žáků

Každý žák potřebuje menší či větší míru podpory v určitý moment svého učení.

Podporou může být povzbuzení, přes ukázkou rozmanitých postupů v učení až po připravené prostředí.

Mastery Learning - Umožňuje přizpůsobit nároky výuky každému žákovi podle jeho možnosti a individuálních předpokladů formou:

- různě náročných úkolů
- různě tematicky zaměřených úkolů - individuální zájmy
- různě dlouhého času, který dáme dětem k dispozici (individuální potřeby)

(Petty, 2004)

Seznam žáků s doporučením TU

Třída: V.

Třídní učitel:

Školní rok:

Cíl dokumentu: Pedagogové se vzájemně informují o potřebách žáků, předchází nedorozumění, účinně pracují s žáky.

Jméno žáka	Specifické rysy	Poznámky pedagoga pro ostatní
??	Zdravotní obtíže Situace v rodině PLPP	<ul style="list-style-type: none"> • časté krvácení z nosu • rozvedení rodiče – tatínek má syna v péči jeden týden v měsíci (nelze vydat bez souhlasu matky!!!) • spolupráce s rodinou komplikovaná • nepořádný, potřebuje ubezpečovat, podporovat
??	Porucha chování - ADHD Vzdělávání dle IVP s podporou asistenta pedagoga	<p>Doporučení z PPP:</p> <ul style="list-style-type: none"> - usměrňovat pozornost a tempo při práci - brzdit při překotném řešení úkolů - klást důraz na přesnost a kvalitu provedení - zadávat kratší úkoly a často střídat činnosti - umožnit dostatek pohybu i během výuky (mazání tabule, rozdávání, úklid, zalévání květin,...) - snažit se eliminovat rušivé vlivy z okolí <ul style="list-style-type: none"> • pohyb po třídě, pracuje často mimo lavici • nepořádek na lavici i v ostatních věcech • občasné méně zvladatelné chvíle – potřebuje se vyklidnit mimo učebnu
??	Snížená schopnost soustředění Špatná srážlivost krve Alergie na pyl, prach PLPP	<ul style="list-style-type: none"> • občas bývá nesoustředěný a zmatený • v případech potřeby upozornit, na čem má pracovat • nutné kontrolovat porozumění zadání • při větším zranění kontaktovat rodiče – rána nemusí přestat krváčet • na ŠvP a výlety do přírody vzít léky proti alergii
??	Alergie na pyl	<ul style="list-style-type: none"> • na ŠvP a výlety do přírody vzít léky proti alergii • více zaměstnávat, úkolovat, podporovat ve vlastní práci nad rámec běžné výuky

Sdílená tabulka
vyučujících jedné třídy -
podpora všech všemi.

O podpoře všech již
brzy:)

Zákon
561/2004
Sb.
(školský
zákon)

- § 16
- Podpora vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami
- Potřeba podpůrných opatření –
bezplatně

- a) poradenské pomoci školy a školského poradenského zařízení,
- b) úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání a školských služeb, včetně zabezpečení výuky předmětů speciálně pedagogické péče a včetně prodloužení délky středního nebo vyššího odborného vzdělávání až o dva roky,
- c) úpravě podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání,
- d) použití kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a speciálních učebních pomůcek, využívání komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob^{11a)}, Braillova písma a podpůrných nebo náhradních komunikačních systémů,
- e) úpravě očekávaných výstupů vzdělávání v mezích stanovených rámcovými vzdělávacími programy a akreditovanými vzdělávacími programy,
- f) vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu,
- g) využití asistenta pedagoga,
- h) využití dalšího pedagogického pracovníka, tlumočnicka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící nebo možnosti působení osob poskytujících dítěti, žákovi nebo studentovi po dobu jeho pobytu ve škole nebo školském zařízení podporu podle zvláštních právních předpisů, nebo
- i) poskytování vzdělávání nebo školských služeb v prostorách stavebně nebo technicky upravených.

Podpůrná opatření
spočívají v.....

- **5 stupňů podpůrných opatření podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti**
- I. stupeň – škola i bez doporučení – PLPP
- II. – V. stupeň – doporučení PPP, SPC (s IVP, bez IVP)
- Možnost požádat o revizi (žák, zákonný zástupce, škola) – do 30 dnů od dne, kdy obdrželi zprávu, do 60 dnů revizní zpráva

Postup

- Diagnostika žáka učitelem, PLPP v případě potřeby
- Po 3 měsících vyhodnocení PLPP
- Souhlas rodičů s vyšetřením v PPP
- Vypracování Školního dotazníku, vyhodnocený PLPP a odeslání na PPP

I. Charakteristika žáka a jeho/její obtíží

(silné, slabé stránky; popis obtíží; pedagogická, případně speciálně - pedagogická diagnostika s cílem stanovení úprav ve vzdělávání; aktuální zdravotní stav; další okolnosti ovlivňující nastavení podpory)

ČJ – vynechává písmena, diakritiku, pomalé pracovní tempo

M – lépe počítá numerické příklady z paměti, hůře pokud je má zapisovat nebo pracovat s písemnou formou, potřebuje delší čas pro práci

AJ – přesmyky písmen, pomalé pracovní tempo

II. Stanovení cílů PLPP

(cíle rozvoje žáka)

Žákyně bude pracovat na stejných úkolech jako ostatní žáci, bude respektováno její osobní tempo.

III. Podpůrná opatření ve škole

(Doplňte **konkrétní postupy** v těch kategoriích podpůrných opatření, které uplatňujete.)

a) Metody výuky

(specifikace úprav metod práce se žákem)

ČJ – specifické chyby nebudou započítávány do konečné známky, bude respektováno její osobní tempo práce

M – bude vyučována obdobně jako v současné době – možnost výběru náročnosti úkolu, možnost vysvětlovat ústně, rozvoj logického myšlení, v polovině testu možnost využít kalkulačku

AJ – bude respektováno její osobní tempo práce, specifické chyby nebudou započítávány do konečné známky

b) Organizace výuky

(úpravy v organizaci výuky ve školní třídě, případně i mimo ni)

Plán pedagogické podpory - ukázka

Příloha Plánu pedagogické podpory – školní dotazník žáka ŽŠ

Jméno a příjmení žáka: ██████████

Důvod žádosti o vyšetření: Zjistit, zda přetrvávající obtíže stále souvisejí s pravděpodobným předčasným zaškolením a jak s tím pracovat. Do jaké míry by mohlo pomoci doučování nebo zda by to dívku spíše více zatěžovalo – kde je dobré navýšit pomoc a kde je vhodné už „netlačit“, aby nebyla zbytečně přetěžována. Co lze při klasifikace zohledňovat.

Jaké vzdělávací potíže se u žáka/žákyně v jednotlivých oblastech projevují? (zaklikněte oblast a popište projevy)

Čtení: čtení pomalejší, domýšlení slov nebo konců slov, informační zisk – hlavní myšlenka zachycena, nejistota při větším množství informací a dávání si je do souvislostí. Snadnější jsou texty s jasným dějem (příběhy), ve známém prostředí, se slovní zásobou, které rozumí. Složitější jsou texty naučné a ty, které obsahují hodně abstraktních slov. Naukové předměty (Přírodověda, Vlastivěda) – z textů menší informační zisk, nejsou-li texty zjednodušeny, nebo není-li ústně a individuálně prováděna kontrola, jak textu rozumí, jak rozumí odborným/abstraktním pojmům, jak pochopila souvislosti. Kvalita čtení i porozumění textu přímo závislé na vnitřním stavu (únava, stres, uvolnění, radost) a na jejím zájmu o dané téma.

Psaný projev: Písmo čitelné, hůře si vybavuje tvary velkých písmen - ne všechny tvary dobře zafixovány (T, F, K). Dlouhá písmena na začátku vět větší, pak zmenšení a ustálení do jedné výšky. Nejasně psané malé a/o. Tempo přiměřené skupině, nebo pomalejší. Gramatická chybovost – měkké/tvrde slabiky (ky, ti/ty...), občas vynechaná diakritika, občas začátky vět s malým písmenem, spodoba, vyjmenovaná slova. Gramatickému učivu – pravidlům rozumí, dokáže pravidlo vysvětlit, ale ne vždy správně použít. U spodoby potíže s nalezením správného tvaru slova pro zdůvodnění pravopisu, u vyjmenovaných slov občas potíže s uvědoměním si příbuznosti slov. Charakter chyb a jejich množství se vždy odvíjí od momentálního stavu – práce, která má velké množství chyb x práce s minimem chyb. Delší diktát (po nacvičení doma) je schopna napsat s jednou, dvěma chybami. Chyb přibývá v závislosti na délce diktátu, a tedy s přibývajícím únavou.

Další grafický projev (rýsování, kreslení...): ráda kreslí, obratná i v kreslení detailů

Matematika: Pro zvládnutí učiva, pro jeho pochopení potřebuje delší čas a dlouhou dobu oporu o pomůcku. Doma procvičuje učivo s otcem. Při numerickém počítání zná postup (písemných i pamětných výpočtů), ale někdy se plete ve znaménkách a nemá v numerických výpočtech jistotu. Má potíže s uchopením jiného typu úkolu, než má nacvičené. Při hledání řešení si často nedokáže sama poradit a pomoci si např. nákresem. Spíše úkol vzdává. Při procvičování potřebuje neustálé povzbuzování a dohled, pokud je možnost se úkolu vyhnout, tak reaguje tímto způsobem. Dobře pracuje pod přímým vedením dospělého.

Dotazník vyplňovaný školou -
ukázka

- Vyšetření dítěte v PPP (než budete mít zprávu, musíte zvládnout práci s dítětem ve třídě). PPP může navrhnout vyšetření v SPC
- Návrh vyšetření PPP - vyjádření školy, konzultace s PPP ohledně podpůrných opatření a vybavenosti školy
- Konečné doporučení (dostanou rodiče a škola prostřednictvím datové schránky).
- Pokud je v doporučení IVP - Žádost rodičů o IVP
- Vypracování IVP (nejpozději do 1 měsíce od doručení zprávy)
- Vyhodnocení IVP na začátku školního roku, přeposlání do PPP + potvrzení

Lněnička, 2015) a projevy SPU - grafomotorická neobratnost, pomalé tempo čtení, specifická chybovost v důsledku kolísající pozornosti.

II. Vyhodnocení Plánu pedagogické podpory/IVP (pokud byl poskytován)					
-					
III. Podpůrná opatření (Konkrétní postupy v kategoriích podpůrných opatření, které mají být aplikovány)					
Metody výuky					2:
<ul style="list-style-type: none"> - doporučuji pokračovat v zavedených a osvědčených metodách a postupech - dát dostatek času na vlastní práci i její kontrolu - dle potřeby a možností preferovat ústní ověřování znalostí před písemným - využívat multisenzorický přístup - využívání více smyslů vede k lepšímu zapamatování nových informací a jejich propojení do souvislosti - vést i nadále k dokončení zadaného úkolu - dle možností a schopností Dominika zadávat úkoly navíc, především v matematice (různé typy úloh, matematické operace, úkoly zaměřené na logické myšlení) 					
Úpravy obsahu vzdělávání					2:
Doporučuji vypracovat IVP pro matematiku s obohacováním výuky. Zadávat náročnější úkoly, rébusy, diferencované úkoly.					
Forma vzdělávání ³⁾					2:
denní					
Organizace výuky (úpravy v organizaci výuky ve školní třídě případně i mimo ni; požadavky na práci pedagogů; podpora žáků, u kterých nelze zajistit domácí přípravu; požadavky na specifika domácí přípravy)					2:
<ul style="list-style-type: none"> - i nadále mít ve třídě pohodové klima pro výuku - střídat skupinovou práci s prací individuální dle zvyklostí školy - v matematice zařadit individuální hry na rozvoj logického myšlení - zvýšenou zátěž dávat do úvodu výuky - umožnit uvolnění psychického napětí nabídkou jiné práce/úkolů - emoční situace řešit raději mimo kolektiv třídy - podporovat emoční rozvoj, nacvičovat poznávání emočních projevů v mimice, pracovat s příběhem na podporu emočního rozvoje (prvky biblioterapie, dramaterapie) 					
Doporučuji vypracovat IVP pro matematiku, viz Úpravy obsahů.					
Hodnocení žáka (kritéria hodnocení, specifika forem hodnocení dle charakteru obtíží)					2:
- dle zvyklostí školy a klasifikačního řádu s přihlédnutím ke specifickým žáků					
Pomůcky (včetně pomůcek pro SZ zřízené při škole)					2:
<ul style="list-style-type: none"> - využívat didaktický materiál pro nadané žáky - materiály na podporu emočních prožitků - např. Moře emocí, Náladové karty, Storytelling - dále dle zvyklostí a možností školy 					
Speciální učebnice a pomůcky (uveďte také období užívání pomůcky)	Stupeň	Souborů /ks	Forma pořízení ⁴⁾	Kód NFN ³⁾	Od-do
Speciální učebnice pro výuku matematiky [G.II.2.7]	2	1	nákup	500 G20207A01	01.01.2018 30.06.2019
Alternativní učebnice [K.II.2.14]	2	1	nákup	1000 K20214A01	01.01.2018 30.06.2019
IV. Podpůrná opatření jiného druhu (dle zdravotního stavu, zátěžové situace v rodině či škole - vztahové problémy, postavení ve třídě; v jakých činnostech, jakým způsobem)					
<ul style="list-style-type: none"> - důležité je pokračovat v pravidelné domácí přípravě - vhodné je podporovat v samostatnosti, ale pomocí, bude-li třeba - zajistit pravidelný denní režim s dostatkem času na domácí přípravu, osobní aktivity, spánek - je možné do stravy zařadit potravinové doplňky na podporu pozornosti (např. Omega3MK) 					
V. Úprava podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání (stupeň podpůrného opatření)					X:

Doporučení PPP - ukázka

VYHLÁŠKA

č. 27/2016 Sb.

ze dne 21. ledna 2016

o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných -
ukázka

	K.II.2.4	Digitální fotoaparát	4 000 Kč
	K.II.2.5	Mapy	500 Kč
	K.II.2.6	Globus	1 500 Kč
	K.II.2.7	Dalekohled	2 000 Kč
	K.II.2.8	Modely vesmírných těles	2 000 Kč
	K.II.2.9	Elektronické a technické stavebnice	5 000 Kč
	K.II.2.10	Laminátor a laminovací fólie	4 000 Kč
	K.II.2.11	Kopírovací karta (do knihovny)	1 000 Kč
	K.II.2.12	Flipchart	3 000 Kč
	K.II.2.13	Průkazy do knihoven s on-line přístupy k odborným databázím	600 Kč
	K.II.2.14	Alternativní učebnice a učební texty	1 000 Kč
	K.II.2.15	Encyklopedie, atlasy a odborné slovníky	2 000 Kč
	K.II.2.16	Určovací klíče pro biologii a geologii	400 Kč
K.II.3 Softwarové vybavení	K.II.3.1	Výukový software	2 000 Kč
K.II.4 IT vybavení	K.II.4.1	Tablet	8 000 Kč
	K.II.4.2	Flash disk	1 000 Kč
	K.II.4.3	Promítací plátno	3 000 Kč

Kód NFN - normovaná finanční náročnost

PODPŮRNÁ OPATŘENÍ DRUHÉHO STUPNĚ		Normovaná roční finanční náročnost
1. Metody výuky	<p>Úpravy metod výuky, včetně domácí přípravy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reflektují možnosti a potřeby žáka ve vztahu k věku, rozvíjejí a podporují výchovu žáka; zohledňují učební styly žáka; respektují míru nadání žáka a jeho specifika. - Rozvíjejí myšlení, paměť, pozornost, vnímání, motoriku, stimulují vývoj, využívají řešení typových úloh, řešení problémů; vedou k osvojení vědomostí, dovedností a postojů. - Pomáhají překonávat nepřipravenost na školu a z toho plynoucí selhávání ve školních dovednostech. 	

Úplné znění ke dni 1. 1. 2020 je zpracováno Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pouze jako informativní materiál. Právně závazné znění vyplývá výhradně ze Sbírký zákonů.

	<ul style="list-style-type: none"> - Zahrnují intervence na podporu oslabených nebo nefunkčních dovedností a kompetencí žáka, podporují připravenost na praktické činnosti. - Umožňují obohacení dílčích výstupů školního vzdělávacího programu nad rámec učiva vyučovacích předmětů a oblastí školního vzdělávacího programu pro nadané a mimořádně nadané žáky. - Využívají např. individuální a skupinovou projektovou práci, stáže na odborných pracovištích na podporu rozvoje vědomostí a dovedností, včetně praktických dovedností nadaných žáků. 	
2. Úprava obsahu a výstupů vzdělávání	<p>Je nutná úprava obsahu vzdělávání žáka v dílčích oblastech, které žák vzhledem ke svým vzdělávacím potřebám nemůže zvládnout nebo je zvládá alternativním způsobem.</p> <p>Obsah vzdělávání žáků se upravuje v závislosti na struktuře a charakteru speciálních vzdělávacích potřeb žáků na základě doporučení školských poradenských zařízení. Práce s obsahy vzdělávání směřuje k posílení vzdělávání žáka v oblastech, kde nedosahuje uspokojivých výsledků. U žáků s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu odlišných kulturních a životních podmínek je třeba:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podpora rozvoje školních dovedností na počátku vzdělávání žáka, posílení přípravy na školní práci. - v rámci nejvyššího počtu povinných vyučovacích hodin posílení výuky českého jazyka nebo výuky českého jazyka jako jazyka cizího: 	<p>a): P1x0,05</p> <p>b): P1x0,15</p> <p>c): P1x0,15</p>

vzdělávání, zejména v matematice :

získat konkrétní představu o čísle

získat názorné počítání na konkrétních předmětech

získat představu množství v oboru do 5, posléze v oboru do 10

získat představu kladné a záporné kladizace početních spojů sčítání a odčítání v oboru do 5, posléze v oboru do 10

získat představu o prostorové orientaci, rozlišovat geometrické tvary

úkol na organizaci výuky ve škole	Stupeň	Hod./týden	Zdroj financování	Kód podmíně NFN*
úkol speciálně pedagogické péče (2 hodiny) [III.	3	2	PNFN	P1x0,1 03A701/

úkol speciálně pedagogické péče ve škole

úkol k tomu, že se jedná o žákyni se sníženým rozumovým nadáním je fce. as. pedagoga plně zajišťuje pedagog zajišťuje zejména:

úkol pedagogickou činnost při vzdělávání a výchově podle přesně stanovených postupů a pokynů učitele zaměřenou na individuální podporu žáků a práce související s touto přímou pedagogickou činností žákyně v dosahování vzdělávacích cílů při výuce a při přípravě na výuku, žákyně je přítomna a podporuje její možné míře samostatnosti;

úkol vnější práce zaměřené na vytváření základních pracovních, hygienických a jiných návyků a dalších kompetencí sociálních kompetencí;

úkol speciálně pedagogické péče - Pedagogická	Stupeň	Hod./týden	Zdroj financování	Kód NF
úkol pedagoga podle § 5 odst. 3 ve škole (úvazek žákyně) [III. 5. 1 A e)]	3	30	PNFN	P2x0,7 03B501/

Doporučení
Speciálně
pedagogického
centra –
asistent,
hodiny speciálně
pedagogické
péče,
kompetence
asistenta

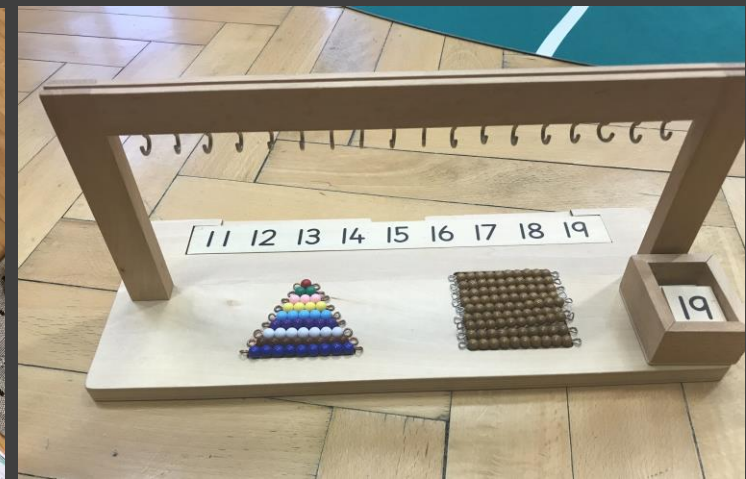


Ukázka pomůcek - MONTESSORI podpora žáka
(nejen) s LMP

Matematika - zlatý perlový materiál, perlové tyčinky, perlové řetězy, pěnové krychle, proužková tabule.



Ukázka pomůcek



Ukázka pomůcek

Český jazyk – podpora čtení a psaní. Smirková písmena, pohyblivá abeceda, slovní vějíře, čtecí kartičky s kontrolou.



Personální podpora nepedagogická:	-	
Hodnocení žáka:	- dle zvyklostí školy a klasifikačního řádu s přihlédnutím ke specifikům žáka	
Pomůcky:	- dle zvyklostí a možností školy	M - individu logického n materiál pro
Prodloužení délky vzdělávání:	-	
Podpůrná opatření jiného druhu:	<ul style="list-style-type: none"> - důležité je pokračovat v pravidelné domácí přípravě - vhodné je podporovat v samostatnosti, ale pomoci, bude-li třeba - zajistit pravidelný denní režim s dostatkem času na domácí přípravu, osobní aktivity, spánek - je možné do stravy zařadit potravinové doplňky na podporu pozornosti (např. Omega3MK) 	
Úprava podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončení vzdělávání:	-	
Návrh zahájení poskytování podpůrných opatření:	1.11.2017	

Aktuální informace o materiálních a personálních podmínkách školy

Individuální vzdělávací plán

- Na základě doporučení PPP, SPC a žáka nebo jeho zák. zástupce – nejpozději do 1 měsíce, může být doplňován a upravován
- Závazný dokument, Vychází ze ŠVP (RVP), zprávy PPP, SPC a je součástí dokumentace žáka ve školské matrice (+ průběžně zadávat do výkazu R44-99)
- Obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podp. opatření, identif. údaje...
 - Úprava obsahu vzdělávání žáka
 - Časové a obsahové rozvržení vzdělávání
 - Úpravy metod a forem výuky a hodnocení žáka
 - Případná úprava výstupů vzdělávání žáka

Rozhodnutí o povolení vzdělávání žáka podle IVP ze dne:	
Zdůvodnění:	Doporučení PPP – vypracovat IVP pro matematiku s obohacováním výuky. Zadávání náročnějších úkolů, rébusů, úkolů diferenciovaných. Ze závěrů vyšetření - nedostatky v souvislosti s dg. ADHD.
Priority vzdělávání a dalšího rozvoje žáka (cíle IVP):	Dle možností žáka zadávat v matematice úkoly navíc, zadávat náročnější úkoly, rébusy, diferenciované úkoly, idnividuální hry na rozvoj logického myšlení
Předměty, jejichž výuka je realizována podle IVP:	IVP - Matematika Podpora ve všech předmětech (dg. ADHD).

Podpůrná opatření (specifikace stupňů podpůrných opatření)	
Metody výuky (pedagogické postupy)	Dát dostatek času na vlastní práci i její kontrolu Dle potřeby a možností preferovat ústní ověřování znalostí před písemným Využívat multisenzorický přístup Vést k dokončení zadaného úkolu V matematice zadávat úkoly navíc nebo úkoly náročnější, individuální hry na rozvoj logického myšlení
Úpravy obsahu vzdělávání	Matematika
Úprava očekávaných výstupů vzdělávání	---
Organizace výuky	Pohodové klima pro výuku Střídat skupinovou práci s prací individuální Zvýšenou zátěž dávat do úvodu výuky Umožnit uvolnění psychického napětí nabídkou jiného úkolu/práce Emoční situace řešit mimo kolektiv třídy V matematice práce podle IVP Podporovat emoční rozvoj (prvky biblioterapie, dramaterapie)
Způsob zadávání a plnění úkolů	Běžně jako ostatním žákům ve třídě s možností pracovat individuálně (náročnější úkol, volba místa, formy zpracování...)
Způsob ověřování	Beze změny.

Individuální vzdělávací plán - ukázka